

*Advocatenkantoor
Mw. Mr M. Verkijk*

Jansweg 40
2011 KN Haarlem
Telefoon 023 - 5 27 35 63
Telefax 023 - 5 83 51 78
E-mail verkijk@verkijkadvocaat.nl
K.v.K. 34350412

Hof Amsterdam
T.a.v. de Commissie puntentoekenning
rechtsbijstand,
dhr. H. van der Meer

Per mail: commissiepuntentoekenningrechtsbijstand.hof-ams@rechtspraak.nl

Haarlem : 31 januari 2017

Geachte heer Van der Meer,

Graag zal ik, in aanvulling op hetgeen is besproken op de hoorzitting van 25 januari jl., een nadere toelichting geven op de zorgen die wij als sociaal advocaten hebben ten aanzien van de adviezen van de Commissie Wolfsen en de gevolgen die dat eventueel zou kunnen hebben op de rechtzoekende en de advocaat, werkzaam in de gefinancierde rechtsbijstand.

De rapportage van de Commissie Wolfsen is ondeugdelijk en in zichzelf tegenstrijdig.

Allereerst was de onderzoeksopdracht aan Wolfsen te onderzoeken wat de oorzaak was van de kostenstijging in de gefinancierde rechtsbijstand.

In de werkgroep Gefinancierde Rechtsbijstand, in welke ik participeer, was al bekend dat er geen sprake was van een kostenstijging maar van een kostendaling, de opdracht van Wolfsen bevreedde ons dan ook zeer.

Wolfsen stelt vervolgens direct vast dat van een kostenstijging geen sprake is. Toch zet Wolfsen het onderzoek voort.

Wolfsen is de mening toegedaan dat een sociaal advocaat beloond moet worden voor zijn of haar werk en stelt vast dat de sociaal advocaat recht heeft op een salaris dat gelijkwaardig is aan het salaris van een rechter. Uiteraard kan de sociaal advocaat zich in deze stelling vinden – het is dan vervolgens onbegrijpelijk hoe Wolfsen meent een en ander te kunnen concretiseren.

Er worden bezuinigingen voorgesteld die zijn weerga niet kennen – ik noem het fenomeen van de trajecttoevoeging waarbij twee jaar lang op een enkele toevoeging dient te worden geprocedeerd, zowel in eerste aanleg als in appel, met wijzigingsverzoeken, nieuwe verzoeken en aanvullende verzoeken. Het behoeft geen betoog dat invoering van de trajecttoevoeging het einde zal betekenen van de sociale advocatuur. Veel praktijken draaien merendeels op het personen- en familierecht en sociaal zekerheidsrecht – hoe kan een dergelijke praktijk nog omzet genereren?

*Advocatenkantoor
Mw. Mr M. Verkijk*

Wolfsen gaat bij zijn stellingen en adviezen uit van een onjuist uitgangspunt, namelijk dat de sociaal advocaat voor 75% op toevoegingsbasis werkt en 25% betalende cliënten heeft.

Dit is echter nadrukkelijk niet zoals de wetgever het heeft bedoeld bij het invoeren van de Wet op de Rechtsbijstand.

Uitgangspunt van de Wet is dat de vergoedingen zodanig zijn dat de advocaat uitsluitend op basis van gefinancierde rechtsbijstand de praktijk moet kunnen voeren. Het staat Wolfsen niet vrij het fundament van de Wet op de Rechtsbijstand op deze wijze te ondergraven, het is een principiële onjuiste keuze. Van de betalende burger mag niet worden verwacht dat hij of zij de rechtsbijstand voor de mensen met een smalle beurs financieren, deze verantwoordelijkheid ligt bij de overheid/het ministerie van V&J.

In de werkconferentie van maandag 15 februari 2016, die plaatsvond bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie, zijn de rapporten van de Commissie Wolfsen en de contraexpertise van de Commissie Duurzaam Stelsel/Commissie Barkhuysen, opgesteld in opdracht van de Nederlandse Orde van Advocaten, besproken. In de verslaglegging van deze werkconferentie, die in mijn bezit is, spreekt de NOVA zijn grote teleurstelling uit omdat gebleken is dat V&J absoluut niet open stond voor de opmerkingen van de Commissie Barkhuysen; een open debat is niet tot stand gekomen. De NOVA meent zelfs dat de conferentie slechts "voor de Bühne" was – een conclusie die de Orde niet lichtvaardig zal hebben getrokken.

Puntentoekenning.

In de huidige rechtspraktijk is het onmogelijk een zaak binnen de door de Raad vastgestelde aantal punten, het equivalent van de gewerkte uren, af te ronden. In alimentatiekwesities speelt de problematiek van de samengestelde gezinnen, de meer en meer gecompliceerde manieren van inkomsten genereren – het zzp inkomen, kleinere ondernemers. Belastingaangiften moeten worden bestudeerd alsmede jaarrekeningen. De alimentatieberekening is gecompliceerder geworden in plaats van vereenvoudigd.

In omgangszaken doen zich bijna altijd complicaties voor. Partijen willen niet tot afspraken komen, de mediator wordt, helaas veelal tevergeefs, ingeschakeld, de Raad voor de Kinderbescherming doet onderzoek en adviseert – de gewerkte uren lopen op door de extra besprekingen, extra uren voor het bestuderen van stukken, extra tijd voor het opstellen van nadere processtukken.

Noch een alimentatiekwesitie, noch een vaststelling omgangsregeling kan binnen 7 uren worden afgesloten, de gewerkte uren bedragen vrijwel altijd minimaal het dubbele. Een boedilverdelingsprocedure was en is naar zijn aard gecompliceerd – 20 tot 30 uren is geen uitzondering.

*Advocatenkantoor
Mw. Mr M. Verkijk*

Ik geef hier slechts summier aan hoezeer de huidige puntentoekenning en de daadwerkelijk gewerkte uren uit de pas lopen. In zaken als straat- en contactverboden, die helaas meer en meer voorkomen, vergt de behandeling in kort geding eerder dagen dan uren gelet op alle informatie die moet worden verzameld en getuigen met wie moet worden gesproken.

De uurvergoeding, kennelijk een non-onderwerp, dient wel degelijk in ogenschouw te worden genomen. De vergoedingen zijn in de loop van de jaren met 15% gekort – het is nu tijd om de vergoeding te herzien en naar boven bij te stellen.

Wij hebben steeds de indruk dat het de overheid ontgaat dat de vergoeding een bruto-omzet betreft – alle kosten, die wel jaarlijks oplopen, gaan van de vergoeding af.

De overheid heeft de plicht zorg te dragen voor een goed werkend systeem van gefinancierde rechtsbijstand.

De afbraak van het systeem van gefinancierde rechtsbijstand is ingezet met de korting op de puntenvergoeding, driemaal 5%, enige jaren geleden.

Vervolgens is ons opgelegd dat wij maar in een beperkt aantal rechtsgebieden werkzaam mogen zijn, hetgeen ons sterk beperkt in het genereren van omzet. Deze beslissing is absurd, nu wij allround zijn opgeleid en een dergelijke beperking niet is opgelegd aan advocaten buiten het stelsel.

Elk jaar worden de eisen/voorwaarden die aan ons worden gesteld om in bepaalde rechtsgebieden werkzaam te zijn uitgebreid en aangescherpt. Dit betekent dat wij hogere kosten maken en meer tijd moeten besteden aan onze opleiding, tijd die niet aan de praktijk kan worden besteed.

Uit het land bereiken mij berichten dat advocaten niet meer bereid zijn collega's die tot de piketregeling willen worden toegelaten te begeleiden – niet zolang de vergoedingen naar boven zijn bijgesteld.

Ook heb ik contact gehad met advocaten die hun kantoor hebben gesloten, de secretaresse hebben ontslagen en op hun privé adres de praktijk uitoefenen omdat zij de kosten niet meer kunnen opbrengen.

Rechtzoekenden kunnen geen advocaat meer vinden om hen bij te staan als benadeelde partij in een strafzaak – de kosten van de vereiste opleiding zijn dermate hoog dat het niet loont op dit rechtsgebied werkzaam te zijn. Onlangs heb ik een cliënte gratis bijgestaan in een dergelijke zaak, waarbij zij tegen de verdachte in bescherming moest worden genomen.

Het feit dat niet over de puntenvergoeding zou mogen worden gesproken, is als het negeren van de witte olifant die in de kamer staat. Dat het de bedoeling van V&J is dat de uitkomst van alle onderzoeken op het gebied van de gefinancierde rechtsbijstand budgetneutraal moet zijn, is cynisch – als de punten moeten worden herverdeeld betekent dat dat de sociaal advocaten tegen elkaar worden opgezet. Dit is al voorgekomen toen de strafrechtsectie van toenmalig staatssecretaris Teeven de toezegging kreeg dat de puntenvergoeding in civiele jeugdrechtzaken zou worden

*Advocatenkantoor
Mw. Mr M. Verkijk*

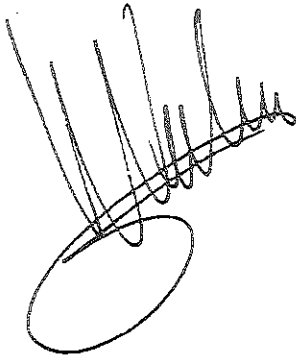
gehalveerd van 7 naar 3,5 punt. De Vereniging van Jeugdrechtsadvocaten heeft een en ander nog kunnen voorkomen.

Op deze wijze is de gefinancierde rechtsbijstand tot op het hemd uitgekleeft. Een en ander gevoegd bij de treurige constatering van de NOVA dat de inbreng van de advocatuur volstrekt niet ter zake schijnt te doen, rijst de vraag of de overheid zich bewust is van haar verantwoordelijkheid een systeem van gefinancierde rechtsbijstand in stand te houden dat daadwerkelijk de kwetsbaarste groepen mensen in de samenleving de rechtsbescherming biedt waarop zij aanspraak moeten kunnen maken.

Het antwoord op deze vraag luidt dat dit volstrekt niet het geval is.

Met vriendelijke groet,

M. Verkijk

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes followed by a series of loops and a large oval at the bottom.

*Advocatenkantoor
Mw. Mr M. Verkijk*

Notities Commissie Puntentoekenning d.d. 25 januari 2017

1. IBS : wat werkzaamheden rond de procedure zelf betreft zou het puntenaantal voldoen, mede gelet op het feit dat apart een piketvergoeding wordt uitbetaald.

Maar : veel werkzaamheden onbetaald : cliënten bellen regelmatig met vragen, regelmatig overleg met patientenvertrouwenspersoon, zelden uitmondend in een daadwerkelijk ontslagverzoek en/of een andere procedure, cliënten worden tussentijds bezocht. Allemaal met veel plezier, maar gezien de vergoeding wel allemaal in de eigen tijd van de advocaat.

Reistijd wordt niet/nauwelijks vergoed, kilometervergoeding is 20 ct/km. Zaken als files/oponthoud : allemaal in de tijd van de advocaat.

2. RM : vergoeding onvoldoende. Er wordt geen piketvergoeding gegeven, ondanks dat de cliënt uiteraard wel bezocht dient te worden. Dossiers zijn omvangrijker, zeker nu ook via het OM regelmatig stukken worden aangeleverd. Ook hier geldt : regelmatig contacten na sluiten van de procedure, ook met familieleden wordt, zowel bij IBS als RM veel gesproken.

Zittingen die geen doorgang kunnen vinden omdat de cliënt niet thuis is/verschijnt op de GGZ-instelling worden niet vergoed, terwijl de advocaat wel heeft moeten reizen en zich heeft moeten voorbereiden op de behandeling ter zitting.

3. Cliënten zijn mondiger en doen, terecht, een groter beroep op de advocaten. Dossiers worden omvangrijker door toevoeging van stukken door het OM. Voorbereiding wordt dus grondiger, besprekingen met cliënten uitgebreider. Nieuwe wetgeving : invoering nog onduidelijk. Dan zal deze puntenvergoeding niet acceptabel meer zijn.

4. Minder complex : niet van toepassing.

5. Neen.

Korting op de puntenvergoeding : 15 % in de afgelopen jaren.

Piketvergoeding RM-procedure afgeschaft.

Werkzaamheden veel uitgebreider dan in de vier uren kan worden gedaan, zie boven.

Piketvergoeding weer invoeren.

Extra punt per zaak.

Bijgewoonde zittingen onverkort vergoeden.

*Advocatenkantoor
Mw. Mr M. Verkijk*

6. Het betreft altijd procedures.
7. Puntentoekenning piketzaken : reistijd en kilometers (beter) vergoeden.
8. Extra-uren toekenning is een farce: de bevoegdheid ontstaat pas na drie maal het aantal gewerkte uren, dus na 12 gewerkte uren.
Voorts wordt de aanvraag extra uren zelden gehonoreerd.

Inschakelen paralegal : nimmer. Te gespecialiseerde kennis vereist. En : wij kunnen ons financieel niet permitteren een medewerker in dienst te nemen gezien het vergoedingensysteem van de overheid inzake de rechtsbijstand aan onvermogenden.

9. Ontwikkelingen : meer specialisatie , meer kosten voor de advocaat in verband met scholing, meer tijdsbesteding aan kwaliteitsverbetering in verband met intervisie/peer review.
10. Het kostenbewustzijn binnen het stelsel is volstrekt onvoldoend in die zin, dat de gefinancierde rechtsbijstand praktisch volledig is uitgehold. Gewezen wordt op de ondoordachte plannen inzake de trajecttoevoeging, waarbij binnen het familierecht gedurende twee jaar alle procedures in het kader van een echtscheiding op een enkele toevoeging zouden moeten worden gedaan. Mochten deze plannen ten uitvoer worden gebracht dan betekent dat het definitieve einde van de sociale advocatuur. Van BOPZ zaken kan absoluut geen praktijk worden gerund, de advocaten hebben allemaal een familierechtpraktijk – valt de familierechtpraktijk om dan zal de BOPZ advocatuur ook ten einde zijn.
11. Advocaten zijn zeer wel in staat zelf te bepalen welke zaken zij aannemen en welke niet – uitzonderingen daargelaten. Overheidsbemoeyenis is onwenselijk en in strijd met de trias politica.
12. Multiproblematiek wordt in de eerste plaats veroorzaakt door de overheidsinstanties zelf die, door complexe regelgeving en met een totaal voorbijzien aan de behoeften en de belangen van de burger de burger er toe dwingen een advocaat in de arm te nemen. Gelet op de complexiteit van deze regelgeving en de overdaad aan misslagen, gemaakt door de overheidsinstanties zelf kan ook inzake multiproblematiek niet met een trajecttoevoeging worden gewerkt.
13. Juist omdat overheidsinstanties zelf juridiseren is een niet-juridische oplossing, meestal al onmogelijk gemaakt. Voorbeeld: een aanbod tot een gesprek van de zijde van de advocaat wordt geweigerd – er wordt simpelweg een besluit genomen waartegen vervolgens bezwaar moet worden gemaakt.

*Advocatenkantoor
Mw. Mr M. Verkijk*

14. Nogmaals : het invoeren van de trajecttoevoeging in echtscheidingszaken betekent dat de advocaat onbezoldigd de cliënt zal moeten bijstaan.

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes followed by a large, sweeping loop at the bottom.